

GELOVEN ALS EEN KIND

Preek 3 oktober 2021; doopdienst



Kon ik nog maar geloven als een kind. Zo puur, zo oprecht, zo ongecompliceerd, zo onbevangen en vol vertrouwen. Als we eenmaal volwassen zijn en het één en ander hebben meegemaakt, lukt dat vaak gewoon niet meer. Meestal zijn we onderweg ons kinderlijk geloof kwijtgeraakt. Is er een mogelijkheid om terug te krijgen? Ja, dat is mogelijk. Een aanrader of niet?

Van grote theologen als Luther en Calvijn kun je veel leren. Van kleine theologen misschien nog veel meer als het gaat om geloven als een kind. 'Kleine' in de letterlijke betekenis van het woord: de kinderen van de gemeente. De truck is om te letten op kinderen, die hun eigen beeld van God en geloof aan het ontwikkelen zijn. Wat brengen zij dan naar voren, waar volwassenen van kunnen leren?

'Toen ik nog een kind was, sprak ik als een kind, dacht ik als een kind, redeneerde ik als een kind', schrijft Paulus in 1 Korintiërs 13. Toen we kind waren geloofden we als een kind. De apostel gaat verder: 'Nu ik volwassen ben, heb ik als het kinderlijke achter mij gelaten.' Ja, een kinderachtig geloof is niet de bedoeling. Geloven als een kind vraagt om omvorming naar een volwassen levensovertuiging. Wat dat inhoudt?

Kinderen als volwaardige 'theologen' een plaats geven in de kerk. Is die erkenning niet wezenlijk voor onze visie op God? Hij is het die iedereen, oud en jong, in zijn of haar unieke situatie, genadig aanvaardt. Het is die visie die door de doop van Femmy wordt uitgebeeld en bevestigd. Ze hoort erbij en meer dan dat.

Lezen: Marcus 10 : 13 – 16

“Ik verzeker jullie: wie niet als een kind openstaat voor het koninkrijk van God, zal er zeker niet binnen gaan.”

Marcus10 : 15

Geloven als een kind

Na alles wat we in de wereld hebben gezien en meegemaakt, zijn de meesten van ons ergens onderweg hun kinderlijke geloof van vroeger kwijt geraakt. Geloven wordt er in de loop van de jaren meestal niet eenvoudiger op. De vragen stapelen zich op. Sommigen omzeilen de moeilijkheden door te zeggen: “’t Is heel eenvoudig. Je moet blijven geloven als een kind.” Dit advies komt niet letterlijk voor in de Bijbel. De uitdrukking ‘geloven als een kind’ is ontleend aan de uitspraak van Jezus: “Ik verzeker jullie: wie niet als een kind openstaat voor het koninkrijk van God, zal er zeker niet binnen gaan.” Helpt het inderdaad om in een gecompliceerde wereld van geloof en ongeloof overeind te blijven door te geloven als een kind? Ik zou willen zeggen: het helpt om goed te letten op de manier waarop kinderen geloven en daar voor jezelf lering uit te trekken.

Onbevangenheid

Allereerst valt op dat kinderen onbevangen geloven. Opa zou die middag worden begraven. De vader laat vooraf zijn dochter -een kleuter- wennen aan de begraafplaats, die zij voor het eerst van haar leven zal opgaan. Hij loopt met haar wat rond en wijst hier en daar op de grafmonumenten. Namen worden voorgelezen. “Kijk onder zo’n grote, zware steen komt opa straks te liggen. Maar hij zal later opstaan. Daar zal God voor zorgen.” Zij flapt eruit: “Dan moet God eerst die steen optillen om hem er onderuit te laten. Hij moet wel heel sterk zijn.”

De vader was zo verstandig om er niet tegenin te gaan of te corrigeren. Jonge kinderen gaan heel onbevangen met het geloof om. In hun naïviteit nemen ze

alle verhalen en symbolen letterlijk. Geef ze die ruimte. Op latere leeftijd nemen ze de verhalen en symbolen figuurlijk. Dat komt vanzelf. “We hebben pas recht een kind op te voeden, als we het kind ook begrijpen”, zei ooit een bekende pedagoog. Volwassenen met al hun vragen over geloof en God kunnen veel van kinderen en hun onbevangenheid leren. Discipelen wijzen kinderen af, maar Jezus maakt hen tot uitgesproken voorbeelden voor zijn volgelingen. Geloof als een kind!

Dat betekent niet, dat wij als volwassenen kinderlijk naïef moeten geloven. Het is zaak om realistisch te blijven. God gaat niet aan grafstenen sjoeren. Op vakantie bezochten we een vakantiedienst van een Duitse dominee. Zij preekte over Jezus die over het water loopt. Zij begon haar preek met: *Ich bringe nicht das Opfer meines Geistes.* (Ik breng niet het offer van mijn verstand.) Zo is dat. Onbevangen geloven houdt vrijmoedig en authentiek woorden geven aan wat ons drijft. Het is uiting geven aan de overtuiging, dat geloof in God er werkelijk toe doet en aan het leven zin, diepte, heil en glans geeft. Het heeft te maken met ongekunsteld naar voren brengen wat je bezielt aan geloof, hoop en liefde. Als voorbeeld van de bedoelde onbevangenheid citeer ik de schrijver Jan Siebelink. Die van ‘Knielen op een bed violen’. In Trouw sprak hij zich openlijk uit over zijn ‘vasthouden aan het vertrouwen’ dat hij na de dood wordt opgevangen. En iedereen kon het lezen. Letten op de onbevangenheid van kinderen helpt om te geloven of te blijven geloven.

Verbinding

In de tweede plaats voelen kinderen zich sterk verbonden met de wereld om hen heen. ‘s Zondagsmiddags ging het gezin altijd naar oma in het woonzorgcentrum. Half uurtje rijden. De auto reed over de A27 vlak voor de Gorinchemse brug. Het had geregend en plots zagen de kinderen vanachter de autoraampjes boven de weilanden een perfecte regenboog zich aftekenen tegen de hemel. De chauffeur verblikte nog verbloosde. Zo doodgewoon. De kinderen werden enthousiast. Eentje merkte op: ‘De engelen in de hemel hebben hun kleurdoos gepakt en zijn aan het kleuren.’ Er spreekt naïviteit uit, maar zeker ook een sterke verbondenheid.

Kinderen zijn intens verbonden met de natuur, met hun sociale omgeving met God, als er tenminste over Hem is verteld. Zij zijn zo intens betrokken, dat als je een blaadje van een tak trekt zij de pijn voelen en medelijden met het blaadje kunnen hebben. Je zou die intense verbinding met alles en iedereen spiritualiteit kunnen noemen, kinderlijke spiritualiteit. In spiritualiteit

zit het woord spirit, geest. Kinderen kunnen inderdaad 'begeesterd' zijn, geestdriftig. Geloof begint bij de intensieve beleving en verwondering van alle kleuren van het leven. Opvoeders mogen die kleuren doorzichtig maken tot op God, de Schepper en Redder van ons mensen. Zij leveren om zo te zeggen de Bijbelse ondertiteling bij de beelden.

De discipelen hebben Jezus intensief ervaren. Dat hij tegendraads maatschappelijk en religieus waardeloze kinderen aanraakte en zegende moet hen gefascineerd hebben. Vanuit die verbondenheid en verwondering zijn ze gaan geloven en theologiseren. Zonder een levende relatie met Jezus zou hun geloof geen levens- en werfkracht hebben gehad. Letten op de intense verbondenheid van kinderen letten op hun spiritualiteit helpt ons om te geloven. Een intense verbondenheid met alles wat leeft, met de natuur, mensen en God - de Bijbel heeft het over het 'liefhebben' daarvan— inspireert tot geloof met het hart, hoofd en handen.

Tolerantie

In de derde plaats kun je van kinderen tolerantie leren. "Waar is God?", vraagt een vader aan zijn zoontje. "In de hemel. Als je steeds hoger en hoger en hoger gaat, totdat er geen wolken meer zijn, dan kom je in een klein huisje. Daar woont God." Hoe Hij eruit ziet? De voorstellingen variëren sterk. "Hij is vriendelijk en heeft een zachte stem", denkt een meisje. "Ik denk niet dat Hij haar heeft. Het is moeilijk voor te stellen je haar te houden als je miljoenen jaren leeft", oppert een jongetje. "God is een vrouw", weet een ander kind. "Hij heeft groene ogen." "Hij heeft grote en lange handen." Ieder kind heeft zo zijn eigen beeld van God.

Uit de omschrijvingen spreekt naïviteit, een band en tolerantie. 'We hebben de waarheid in pacht, ' is er vaak in de kerk gedacht. Helaas, geloof blijkt de potentie van geweld in zich te hebben als deze de absolute waarheid claimt. Voor met name het Jodendom, Christendom en Islam, alle drie monotheïstische godsdiensten, ligt de verleiding op de loer intolerant te zijn naar anders voorstellingen dan de hunne. Maar God is niet te vatten. Hij te groot voor ons. Onze eigen beelden zijn daarom betrekkelijk. Bij kinderen lopen de voorstelling van de Eeuwige uiteen. Ze zien God telkens weer anders. We kunnen daarom van kinderen leren het krampachtige vasthouden van ons eigen God los te laten, te relativeren en tolerant te zijn naar hen die het anders zien.

Theoloogjes

“Ik verzeker jullie: wie niet als een kind openstaat voor het koninkrijk van God, zal er zeker niet binnen gaan.” Kinderen zijn een voorbeeld voor de volwassenen. Met andere woorden: doe jezelf als volwassene een gesprek met deze kleine theologen in ons midden cadeau. Geef hem of haar de ruimte, dus het vertrouwen, zelf op ontdekkingstocht te gaan door de verhalen in de Bijbel heen en gebruiken van de kerk om een eigen beeld van God en geloof te ontwikkelen. Het zou best weleens kunnen, dat onze kinderen geloviger zijn dan wij en dat wij tijdens hun en onze ontdekkingsreis het een en ander van hen kunnen leren. Onbevangenheid, verbondenheid, tolerantie. Door een kind als een serieuze en waardevolle wegwijzer te erkennen, breng je ook een wezenlijke visie op de God van Jezus Christus over. De visie dat iedereen in zijn of haar eigen situatie genadig aanvaard wordt door Hem. Is het niet die genadige aanvaarding, die de doop uitbeeldt en bevestigt?

is.